

Nowe perspektywy współpracy między Polskim Towarzystwem Leśnym i Niemieckim Towarzystwem Leśnym

W lutym 1988 roku profesor Andrzej Szujecki (ówczesny Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Leśnego) i dyrektor Karl Möhring (reprezentujący przewodniczących dwóch niemieckich towarzystw leśnych) podpisali porozumienie o współpracy między Polskim Towarzystwem Leśnym a Północzozachodniemieckim Towarzystwem Leśnym i Towarzystwem Leśnym Nadrenii Północnej-Westfalii. Porozumienie to zostało podpisane na trzy lata z możliwością przedłużania na kolejne trzyletnie okresy. W 1994 roku do porozumienia dołączyło Brandenburskie Towarzystwo Leśne.

Chociaż porozumienie zawierało aż dziewięć paragrafów, współpraca między jego sygnatariuszami sprowadzała się głównie do bezdewizowej wymiany grup zawodowych. Jego podpisanie było niejako usankcjonowaniem trwającej już od 1984 roku wymiany, zainicjowanej przez Karla Möhringa i Dietera Franciszka Giefinga. We wzajemnych, corocznych dziesięciodniowych wizytach miało uczestniczyć do 20 osób. Początkowo liczba uczestników wahała się od 8 do 19, a wizyty miały charakter tematyczny (np. w 1988 wizyta odbywała się pod hasłem „Problemy zagospodarowania drzewostanów niżowych, zniekształconych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne”) i obejmowały teren kilku krajów związkowych lub kilku województw. Przykładowo w 1984 roku wizyta grupy niemieckiej przebiegała na trasie Poznań – Gdańsk – Mazury – Białystok, w 1988 – Warszawa – Białystok – Mazury – Gdańsk, a w 1989 – Poznań – Częstochowa – Beskidy – Sudety.

Od 1993 roku w wymianie brał udział każdorazowo jeden z oddziałów PTL i jedno z trzech objętych porozumieniem niemieckich towarzystw leśnych. Podróże tematyczne zostały w ten sposób zastąpione przez podróże dotyczące problematyki leśnej poszczególnych regionów Polski i północnych Niemiec. W ciągu minionych lat wymiana grup zawodowych odbywała się niemal każdego roku. W poszczególnych latach uczestniczyły w wymianie następujące Oddziały Polskiego Towarzystwa Leśnego: 1993 – Toruń, 1994 – Kraków, 1995 – Białystok, 1996 – Zielona Góra, 1997 – Szczecin, 1998 – Katowice, 2000 – Szczecin, 2001 – Warszawa, 2002 – Krosno, 2003 – Szczecin, 2004 – Gdańsk, 2005 – Wrocław, 2006 – Olsztyn, 2007 – Katowice, 2008 – Szczecinek, 2009 – Gdańsk i 2010 – Białystok. Zaległa wizyta Oddziału Gdańskiego na terenie Brandenburskiego Towarzystwa Leśnego z roku 2009 została zrealizowana w roku 2010.

W latach 1993-1998 liczba uczestników wynosiła 7-8 osób, w latach 2000-2005 – od 9 do 12, a w latach 2006-2010 – od 12 do 16. Wzrost liczby uczestników w ostatnich latach wynika głównie z rosnącego zapotrzebowania na wymianę ze strony niemieckiej. Grupy niemieckie traktują przy tym swoje wyjazdy szkoleniowe bardzo poważnie. Od 1997 roku po każdej podróży do Polski powstaje bardzo szczegółowe i bogato ilustrowane sprawozdanie, przesyłane regularnie także do sekretariatu PTL.

Współpracę z naszymi zachodnimi sąsiadami można więc uznać za trwałą i ożywioną, zwłaszcza jeśli przedstawiony powyżej obraz uzupełnimy intensywnymi bilateralnymi kontaktami przygranicznych oddziałów PTL z towarzystwami reprezentującymi odpowiednie kraje związkowe po stronie niemieckiej. Do niedawna współpraca na szczeblu centralnym miała jednak istotne ograniczenia, wynikające z treści porozumienia podpisanego w 1988 roku, a więc

Fot.

Profesor Andrzej Grzywacz (Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Leśnego) i minister Carsten Wilke (Przewodniczący Niemieckiego Towarzystwa Leśnego) podpisują nowe porozumienie o współpracy (fot. Kazimierz Gapiński)

jeszcze przed przełomem ustrojowym w naszym kraju. Między innymi brak było równowagi w językowej obsłudze wymiany, ponieważ spoczywała ona wyłącznie na stronie polskiej, zarówno w kraju, jak i podczas wyjazdów do Niemiec. Powodowało to blokowanie w wyjeżdżającej grupie przynajmniej jednego miejsca przez tłumacza oraz duże obciążenie dla osoby podejmującej się tego zadania. Jednak przede wszystkim brakowało równowagi terytorialnej, ponieważ nasze grupy wyjeżdżały wyłącznie do tych krajów związkowych, w których działały towarzystwa leśne sygnujące porozumienie, podczas gdy grupy niemieckie mogły korzystać z gościnności oddziałów PTL na terenie całej Polski.

Między innymi z tych względów strona polska wystąpiła w 2009 roku z propozycją przygotowania nowego porozumienia. Po wielomiesięcznych negocjacjach zostało ono podpisane przez profesora Andrzeja Grzywacza (Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Leśnego) i ministra Carstena Wilke (Przewodniczącego Niemieckiego Towarzystwa Leśnego)¹⁾ 15 września 2010 roku w uroczystej oprawie 110 Zjazdu PTL w Polańczyku (fot.). Podpisane porozumienie (jego treść załączamy poniżej), zgodnie z duchem czasu oparte jest na całkowitej równowadze przywilejów i obowiązków obu stron. Obecnie przed członkami PTL stoją otworem nie tylko dotychczas odwiedzane kraje związkowe, na terenie których działają: Północnozachodniemieckie Towarzystwo Leśne, Towarzystwo Leśne Nadrenii Północnej-Westfalii czy Brandenburskie Towarzystwo Leśne, ale także te kraje związkowe, w granicach których swoją działalność prowadzą Badeńsko-Wirtemberskie Towarzystwo Leśne, Bawarskie Towarzystwo Leśne, Heskie Towarzystwo Leśne, Towarzystwo Leśne Meklemburgii-Pomorza Przedniego, Towarzystwo Leśne Nadrenii-Palatynatu/Saary, Towarzystwo Leśne Saksonii-Anhaltu, Saskie Towarzystwo Leśne czy Turyńskie Towarzystwo Leśne. Łącznie jest to 11 towarzystw, wchodzących w skład Niemieckiego Towarzystwa Leśnego i działających na terytorium całych Niemiec.

W punkcie 6. porozumienia przewidziano możliwość organizowania wspólnych konferencji objazdowych, poświęconych aktualnym problemom nurtującym leśnictwo obu krajów. Od strony logistycznej ta nowa, atrakcyjna forma współpracy jest sporym wyzwaniem, wymagającym starannego przygotowania. Na podkreślenie zasługuje także punkt 4., mówiący o wzajemnym ułatwianiu dostępu do materiałów archiwalnych. W niemieckich archiwach znajduje się wiele cennych dokumentów, dotyczących zarówno osób, obiektów, jak i gospodarki leśnej, prowadzonej na naszych terenach w przeszłości. Stronie niemieckiej bardzo zależy na rozwijaniu działalności ujętej w punkcie 3. porozumienia zarówno pod względem samego inicjowania

¹⁾ Niemieckie Towarzystwo Leśne (Deutscher Forstverein) bywa też nazywane Niemieckim Związkiem Leśnym, ponieważ znajdujące słowo Forstverein może być tłumaczone zarówno jako Związek Leśny, jak i Stowarzyszenie Leśne. Użycie nazwy Niemieckie Towarzystwo Leśne podkreśla równoważność tej organizacji z Polskim Towarzystwem Leśnym.

wspólnych projektów leśno-naukowych i leśno-historycznych, jak i udziału w nich młodzieży polskiej i niemieckiej z zawodowych i wyższych szkół leśnych. Pan Carsten Wilke w korespondencji poprzedzającej podpisanie porozumienia wskazał na możliwość wspierania tego rodzaju przedsięwzięć za pośrednictwem Fundacji Georga Ludwika Hartiga, którą kieruje.

We wstępnych akapitach dokumentu trafnie stwierdzono, iż w dzisiejszych czasach wymiana informacji, jak też wzajemne doksztalcanie się i rozwijanie osobistych kontaktów są ważnymi środkami rozpoznawania aktualnych wyzwań i poszukiwania strategii ich rozwiązywania, dla dobra gospodarki leśnej obu krajów. Podpisane w Polańczyku porozumienie, oparte na zasadach pełnego partnerstwa, otwiera przed obu Towarzystwami nowe perspektywy współpracy w tym zakresie.

Jerzy Modrzyński
koordynator współpracy między
Polskim Towarzystwem Leśnym
i Niemieckim Towarzystwem Leśnym

Porozumienie

pomiędzy

Polskim Towarzystwem Leśnym (PTL)

oraz

Niemieckim Związkiem Leśnym (DFV)

(Deutscher Forstverein e. V.)

dotyczące leśno-zawodowej współpracy międzynarodowej

Polskę i Niemcy łączy długa wspólna przeszłość leśno-kulturalno-historyczna.

Od 1984 roku istnieje ścisła partnerska współpraca pomiędzy PTL i DFV (w szczególności ze strony Północno-zachodnio-niemieckiego Związku Leśnego – Nordwestdeutscher Forstverein), mająca na celu popieranie kontaktów między leśnikami i rozwijanie osobistych przyjaźni.

W trakcie procesu europejskiego jednoczenia się oraz nasilającej się globalizacji stała wymiana leśno-zawodowych informacji, jak też wzajemne doksztalcanie oraz popieranie osobistych kontaktów są ważnymi środkami rozpoznawania wspólnych wyzwań i rozwijania strategii ich rozwiązywania, dla dobra gospodarki leśnej naszych krajów.

W ramach tej współpracy PTL i DFV będą zmierzać do realizacji następujących przedsięwzięć:

1. Bezpłatna wymiana, przez sekretariaty, publikacji zawodowych (czasopism, książek etc.) wydawanych przez obie strony.
2. Wzajemne zapraszanie przedstawicieli obu stron do udziału w ważnych konferencjach w Polsce i Niemczech (partnerzy zwolnieni są z opłaty konferencyjnej).
3. Inicjowanie i popieranie wspólnych projektów leśno-naukowych i leśno-historycznych, we współpracy z zawodowymi i wyższymi szkołami leśnymi.
4. Wzajemne ułatwianie dostępu do materiałów archiwalnych, związanych z leśnictwem.
5. Przeprowadzanie wyjazdów szkoleniowych związanych z leśnictwem na poziomie landów oraz regionalnych oddziałów PTL:

- a) Kiedy: coroczna obustronna wymiana.
 - b) Czas trwania: około 5-7 dni.
 - c) Liczba uczestników: 10-16 osób.
 - d) Tematyka: regionalne zagadnienia dotyczące leśnictwa i jego historii.
 - e) Miejsce: rotacyjnie, na terenie całej Polski i Niemiec, zgodnie z ofertą i zapotrzebowaniem.
 - f) Organizacja:
 - Tematyka i plany wycieczek są obustronnie uzgadniane.
 - Dojazd na miejsce jest organizowany i finansowany przez gości.
 - Gospodarze pokrywają koszty przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia w czasie wycieczki.
 - Gospodarze zabezpieczają tłumacza na odpowiednim poziomie, jeśli goście nie posiadają takiego w swoim gronie.
6. Przeprowadzanie tematycznych konferencji objazdowych związanych z leśnictwem:
- a) Termin, czas trwania oraz liczba uczestników: zgodnie z zapotrzebowaniem i możliwościami.
 - b) Tematyka: aktualne tematy o zasięgu międzynarodowym (np. zmiany klimatyczne, Natura 2000, leśnictwo zbliżone do naturalnego, edukacja leśna etc.).
 - c) Miejsce: Polska i Niemcy, w czasie tego samego wyjazdu szkoleniowego (z wspólną konferencją tematyczną).
 - d) Organizacja:
 - Ze względu na zakres przedsięwzięcia, każdorazowo powinien być powoływany zespół, składający się z przedstawicieli PTL i DFV, który zająłby się organizacją takiej konferencji objazdowej.
 - Dla realizacji takiego wyjazdu szkoleniowego powinny być pozyskane środki zewnętrzne (UE, DAAD etc.).

Niniejsze porozumienie zawiera się na czas nieokreślony, a sporządzone zostaje w języku niemieckim i polskim. Wchodzi ono w życie z chwilą podpisania przez przewodniczących PTL i DFV.

Polańczyk, dnia 15 września 2010

W imieniu Polskiego Towarzystwa Leśnego:

Prof. dr hab. Andrzej Grzywacz, Przewodniczący PTL

W imieniu Niemieckiego Związku Leśnego:

MinDirig. Carsten Wilke, Przewodniczący DFV